

[Gertie Wandel.]

biblioteker. Det vil dog nok blive nødvendigt i det kommende udvalg at se på hele spørgsmålet om centralbibliotekernes betydning og eksistens. Ud fra et alment økonomisk synspunkt må det forekomme rigtigt, at mindre biblioteker ikke sættes i udgift med indkøb af kostbare værker, der kun sjældent efterspørges, og det må forekomme tilfredsstillende, at de større biblioteker, der ejer en kostbar bogbestand og et højt uddannet personale, bliver draget mest muligt ind i arbejdet i oplandet. Men man kan på den anden side ikke forlange, at borgerne i den kommune, der har centralbiblioteket, skal være med til at betale nogen del af udgifterne ved denne service.

Det nye grundtilskud til centralbiblioteker på 5 000 kr. pr. bibliotek + 50 øre pr. indbygger i kommuner inden for centralbiblioteksområdet med under 15 000 indbyggere giver en velkommen forhøjelse for over 30 biblioteker rundt i landet. På den anden side må spørgsmålet om, hvad der skal ske med centralbibliotekernes ekspedition til biblioteker i kommuner med over 15 000 indbyggere, indgående drøftes i udvalget. Den er nemlig nogle steder en virkelig byrde for centralbibliotekerne, og under en eller anden form må det give sig udslag ved tilskudsordningen, ikke alene for et enkelt amt, som det nu foreslås, men som princip over hele landet.

Det er i bemærkningerne til lovforslaget anført, at såfremt disse ændringer gennemføres, må det sikres, at centraltilskuddene og amtstilskuddene virkelig anvendes til betjening af oplandet, og at der derfor bør indføres en pligt for centralbibliotekerne til at afgive en økonomisk redegørelse for oplandsvirksomheden. Det vil derfor også være naturligt, at disse tilskud baseres på centralbibliotekernes faktiske udgifter, og det vil være rimeligt, at der ud over de direkte udgifter til personale og transport tages et vist hensyn til bibliotekernes generalomkostninger. Hvis en sådan økonomisk redegørelse kommer til at foreligge i en

ensartet form for alle biblioteker, må man ud fra dette materiale kunne finde frem til en helt rigtig fordeling af udgifterne.

Der er i lovforslaget taget særligt hensyn til centralbiblioteket for Københavns amt. I det kommende udvalg må man imidlertid se på, om det er rigtigt at fastsætte, at tilskuddet til centralbiblioteket for Københavns amt ikke må overstige noget andet centralbiblioteks tilskud. I et område, som er i så stærk udvikling som Københavns amt, lægger det en unødigt hård byrde på amtet, og da loven i øvrigt tilsigter en rimelig fordeling af udgifterne imellem kommune, stat og amt, må der ses meget indgående på dette spørgsmål i udvalget.

§ 3, stk. 3, i biblioteksloven, der vedrører amtstilskuddene til centralbibliotekerne, taler om amtsrådets fastsættelse af et årligt tilskud under hensyn til centralbibliotekernes „behov“. Dette udtryk rummer fortolkningsmuligheder, der kan blive dyre for kommunerne; det vil, når kravene for centralbibliotekernes anerkendelse er fastsat i loven, kunne blive til store besparelser for kommunen, så det er rimeligt, at vi kommer tilbage til fortolkningen af ordet „behov“ i udvalget.

Vi kan gå ind for de øvrige ændringer i lovforslaget. Navnlig ændringen til § 7, hvorefter enker efter danske forfattere, som er død før 1. april 1946, ikke længere skal være afskåret fra at oppebære biblioteksafgiften på lige fod med andre forfatterenker, forekommer mig at være en retfærdighedshandling, som vi gerne giver tilslutning til.

I øvrigt kan jeg tilsige mit partis støtte til en grundig drøftelse i et udvalg af alle disse problemer om tilskudsordningen, som er så vigtig for hele det danske folkebiblioteksvæsen.

Morten Larsen: Det er mig en glæde på mit partis vegne at kunne anbefale det foreliggende lovforslag om ændringer af biblioteksloven. Befolkningens adgang til gode faglige og skønlitterære bøger er et uvur-